

Liberec dne 12. prosince 2019
Č. j.: MZP/2019/540/773
Sp. zn.: ZN/MZP/2019/540/166
Vyřizuje: Ing. Jiří Holý
Tel.: 267 123 502
E-mail: Jiri.Holy@mzp.cz

ADRESÁTI:
Dle rozdělovníku

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí (dále jen „Ministerstvo“), příslušné podle § 79 odst. 3 písm. v) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), po posouzení žádosti Českého horolezeckého svazu, se sídlem Nádražní 29/21, 150 00 Praha 5 – Smíchov (dále jen „Český horolezecký svaz“ nebo „ČHS“ nebo „žadatel“), doručené Ministerstvu dne 2. 10. 2019, o souhlas s provozováním (prováděním) horolezecké činnosti na území přírodní památky (dále také „PP“) Vranovské skály, PP Divadlo a PP Široký kámen a souhlas s prováděním značení horolezeckých terénů a s údržbou horolezeckých zařízení včetně trvalých jisticích prostředků na území PP Divadlo a PP Široký kámen rozhodlo takto:

I.

Českému horolezeckému svazu se podle § 44 odst. 3 zákona a podle bodu 2) článku 3 nařízení Libereckého kraje č. 1/2015, o vyhlášení přírodní památky Vranovské skály ze dne 13. 1. 2015,

neuděluje souhlas

- **k provozování horolezecké činnosti na území PP Vranovské skály.**

II.

Českému horolezeckému svazu se podle § 44 odst. 3 zákona a podle bodu 7) a 8) nařízení Libereckého kraje č. 7/2012, o zřízení přírodní památky Divadlo ze dne 6. 6. 2012,

neuděluje souhlas

- **s prováděním značení horolezeckých terénů a s údržbou horolezeckých zařízení včetně trvalých jisticích prostředků na území PP Divadlo;**
- **s prováděním horolezecké činnosti na území PP Divadlo.**

III.

Českému horolezeckému svazu se podle § 44 odst. 3 zákona a podle bodu 6) a 7) nařízení Libereckého kraje č. 11/2012, o zřízení přírodní památky Široký kámen ze dne 6. 6. 2012,

neuděluje souhlas

- **s prováděním značení horolezeckých terénů a s údržbou horolezeckých zařízení včetně trvalých jisticích prostředků na území PP Široký kámen;**
- **s prováděním horolezecké činnosti na území PP Široký kámen.**

Odůvodnění:

Ministerstvu byla dne 2. 10. 2019 doručena žádost Českého horolezeckého svazu o souhlas s provozováním (prováděním) horolezecké činnosti na území PP Vranovské skály, PP Divadlo a PP Široký kámen a dále s prováděním značení horolezeckých terénů a s údržbou horolezeckých zařízení včetně trvalých jisticích prostředků na území PP Divadlo a PP Široký kámen, a to pro území všech 3 přírodních památek na období do 31. 12. 2030. Podle žadatele se ve všech třech případech jedná o tradiční horolezecké terény, ve kterých byla horolezecká činnost v minulosti provozována. Jmenované 3 přírodní památky leží na pozemcích ve vlastnictví státu s právem hospodaření pro Vojenské lesy a statky ČR, s.p., a Ministerstvo životního prostředí je podle ust. § 79 odst. 3 písm. v) zákona na těchto pozemcích příslušným orgánem ochrany přírody. Uvedené činnosti jsou omezeny v bližších podmínkách ochrany, jmenovitě provozování horolezecké činnosti na území PP Vranovské skály je omezeno bodem 2) článku 3 nařízení Libereckého kraje č. 1/2015, o vyhlášení přírodní památky Vranovské skály ze dne 13. 1. 2015. K formulaci této bližší ochranné podmínky je na místě upřesnit, že do činnosti provozování horolezecké činnosti je zahrnuto v tomto případě vedle provádění vlastní horolezecké činnosti i provádění značení horolezeckých terénů a údržby horolezeckých zařízení včetně trvalých jisticích prostředků. Na rozdíl od bližších ochranných podmínek PP Vranovské skály je v bližších ochranných podmínkách PP Divadlo a PP Široký kámen provádění horolezecké činnosti a provádění značení horolezeckých terénů a údržby horolezeckých zařízení včetně trvalých jisticích prostředků rozděleno do dvou bodů. Na území PP Divadlo je provádění značení horolezeckých terénů a údržby horolezeckých zařízení včetně trvalých jisticích prostředků omezeno bodem 7) a provádění horolezecké činnosti bodem 8) článku 3 nařízení Libereckého kraje č. 7/2012, o zřízení přírodní památky Divadlo ze dne 6. 6. 2012. Na území PP Široký kámen je provádění značení horolezeckých terénů a údržby horolezeckých zařízení včetně trvalých jisticích prostředků omezeno bodem 6) a provádění horolezecké činnosti bodem 7) článku 3 nařízení Libereckého kraje č. 11/2012, o zřízení přírodní památky Široký kámen ze dne 6. 6. 2012.

Dnem doručení žádosti Ministerstvu bylo zahájeno správní řízení ve věci udělení souhlasu podle ust. 44 odst. 3 zákona k činnostem vymezeným v bližších ochranných podmínkách zvláště chráněných území PP Vranovské skály, PP Divadlo a PP Široký kámen.

Ministerstvo uvědomilo o zahájeném řízení všechny známé účastníky, kterými jsou kromě žadatele město Mimoň (ve věci udělení souhlasu na území PP Vranovské skály) a obec Hamr na Jezeře (ve věci udělení souhlasu na území PP Divadlo a PP Široký kámen), jejichž území se rozhodování dotýká (účastníci řízení podle ust. § 27 odst. 3 správního řádu a ust. § 71 odst. 3 zákona), a dále vlastník dotčených pozemků, kterým jsou Vojenské lesy a statky ČR, s.p. (účastník řízení podle ust. § 27 odst. 2 správního řádu). Horolezecká činnost není předmětem zájmu žádného spolku přihlášeného u Ministerstva o informování o zahajovaných správních řízeních ve smyslu § 70 zákona, proto Ministerstvo žádný spolek o zahájení předmětného řízení neinformovalo. Před vydáním rozhodnutí ve věci si Ministerstvo nejdříve opatřilo odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, RP Liberecko (dále jen „stanovisko AOPK“). Stanovisko AOPK bylo doručeno Ministerstvu 29. 10. 2019. Z jeho obsahu vyplývá, že AOPK navrhuje požadované činnosti na území všech tří jmenovaných přírodních památek povolit při stanovení standardních (horolezeckých) podmínek k minimalizaci negativních dopadů horolezecké činnosti na skalní útvary. K zajištění podmínek pro hnízdění sokola stěhovavého na území přírodní památky Široký kámen AOPK navrhuje horolezeckou činnost omezit na období od 1. 7. do 31. 1. běžného roku. AOPK se domnívá, že horolezecká činnost nebude mít významný vliv na dochovaný stav přírodního prostředí a na předměty ochrany jednotlivých přírodních památek ani na předmět ochrany EVL Ralsko, jehož součástí je území přírodní památky Vranovské skály. Ministerstvo oznámilo dopisem č. j.: MZP/2019/540/672 ze dne 31. října 2019 v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu účastníkům řízení před vydáním rozhodnutí, že byly správním orgánem shromážděny všechny potřebné podklady pro vydání rozhodnutí ve věci, a stanovilo účastníkům řízení lhůtu 15 dnů k seznámení se s těmito podklady a vyjádření se k nim.

Ve stanovené lhůtě se vyjádřila k věci obec Hamr na Jezeře (dopis doručen Ministerstvu 13. 11. 2019) s tím, že s povolením horolezecké činnosti na území přírodních památek Široký kámen a Divadlo nesouhlasí z důvodu obavy z narušení pískovcových útvarů, které jsou nevhodné k horolezecké činnosti kvůli zdejšímu zvětralému pískovci. Dalším důvodem nesouhlasu je ochrana hnízdiště sokola stěhovavého a výra velkého na území přírodní památky Široký kámen. To vše v kumulaci s dalšími aktivitami, které přispívají k degradaci území (nelegální pohyb vozidel + neukáznění turisté – poškozování skal, požáry). Ministerstvo oznámilo dopisem č. j.: MZP/2019/540/727 ze dne 20. listopadu 2019 účastníkům řízení před vydáním rozhodnutí, že byly správním orgánem shromážděny všechny potřebné podklady pro vydání rozhodnutí ve věci, a stanovilo účastníkům řízení lhůtu 15 dnů k seznámení se s těmito podklady a vyjádření se k nim. Ve stanovené lhůtě se vyjádřil k nesouhlasu Obce Hamr na Jezeře žadatel (dopis doručen Ministerstvu 29. 11. 2019). Žadatel uvádí, že ochranou hnízdění sokola stěhovavého se dostatečně zabývala AOPK, která je odbornou organizací ochrany přírody, a stanovené časové omezení je podle žadatele zcela dostatečné. K obavě ze zvýšení návštěvnosti žadatel uvádí, že tato obava není důvodná. Jedná se o skalní oblasti místního významu s velmi malou návštěvností. Pískovcové

lezení zde má velmi dlouhou tradici, ale charakter místního pískovce a jednotlivých skal nenabízí velký potenciál pro významné sportovní výstupy ani pro tvorbu nových cest. Lze očekávat návštěvnost horolezců v řádu jednotek, nejvýše pár desítek za celý rok. Žadatel přiznává, že horolezci vykonávají 1 – 2 výstupy za rok i v současné době, kdy neexistuje k této činnosti povolení a považuje za vhodnější stav činnost povolit a stanovit vymahatelné podmínky. Další aktivity a s tím spojené negativní vlivy zmíněné obcí Hamr na Jezeře nemají podle žadatele žádnou souvislost s provozováním horolezectví. Vzhledem k tomu, že ve vyjádření ČHS nebyly žádné nové skutečnosti, Ministerstvo nepovažovalo za důvodné opakovat znovu výzvu podle § 36 odst. 3 správního řádu, a proto přistoupilo k vydání rozhodnutí ve věci. Přitom vycházelo z dokumentů shromážděných ve spisu, z veřejně dostupných dat o chráněných územích z ústředního seznamu ochrany přírody na internetových stránkách www.ochranaprirody.cz, kde lze dohledat nařízení o vyhlášení (zřízení) předmětných přírodních památek, plány péče o tyto přírodní památky a další dokumenty. Dále z informací o skalních objektech uvedených na internetových stránkách ČHS, z informací o geologických lokalitách uvedených na internetových stránkách České geologické služby (<http://lokality.geology.cz>) a ze znalosti území z úřední činnosti Ministerstva. K výsledku rozhodnutí vedly Ministerstvo následující skutečnosti.

Přírodní památka Vranovské skály, zřízená nařízením Libereckého kraje č. 1/2015 ze dne 13. 1. 2015, je určena k ochraně pískovcových skalních útvarů a přirozených rostlinných společenstev borů, bučin, mělkých půd a skal, jejichž součástí jsou vzácné druhy rostlin a živočichů, zejména ostřice tlapkatá velkonohá (*Carex pediformis* subsp. *macroura*). Území Vranovských skal je chráněno z hlediska ochrany přírody již od roku 1991, v roce 2015 došlo k přehlášení na dnešní právní stav. Přírodní památka Vranovské skály je také součástí EVL Ralsko (CZ0510028), kde předmětem ochrany jsou stanoviště Bučiny asociace Luzulo-Fagetum (kód 9110), Bučiny asociace Asperulo-Fagetum (kód 9130) a Lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích (kód 9188). Předmětem ochrany EVL tedy nejsou skalní útvary. Podle žádosti má být předmětem horolezecké činnosti 10 skalních objektů Džbán, Julie, Juliina vyhlídka, Růžová okenní tabule, Velký rytíř, Malý rytíř, Velká Liščí skála, Malá Liščí skála, Luční věž, Luční skála. Od roku 1991 se jedná o první žádost o povolení horolezecké činnosti na území této přírodní památky.

Přírodní památka Divadlo, zřízená nařízením Libereckého kraje č. 7/2012 ze dne 6. 6. 2012, je určena k ochraně geomorfologicky významného skalního útvaru - rozeklaného pískovcového hřebene podkovovitého půdorysu a reliktního boru se společenstvy boreokontinentálního typu. Podle žádosti má být předmětem horolezecké činnosti 6 skalních objektů Švarcvaldská brána, Palice, Velbloud, Velbloudice, Borový plátek, Borový hrot. Předmětné území je chráněno z hlediska ochrany přírody již od roku 1996, v roce 2012 došlo k přehlášení na dnešní právní stav. Od roku 1996 se jedná o první žádost o povolení horolezecké činnosti na území této přírodní památky.

Přírodní památka Široký kámen, zřízená nařízením Libereckého kraje č. 11/2012 ze dne 6. 6. 2012), je určena k ochraně geomorfologicky významného útvaru - pískovcová stolová hora s výrazně členitými skalními srázy a lesních společenstev charakteru boreokontinentálního boru s reliktním borem vázaným na okrajová skalnatá stanoviště, jehož součástí jsou vzácné druhy

rostlin a živočichů. Podle žádosti mají být předmětem horolezecké činnosti 3 skalní objekty Široký kámen, Strážce stolové hory, Ergátus. Předmětné území je chráněno z hlediska ochrany přírody již od roku 1996, v roce 2012 došlo k přehlášení na dnešní právní stav. Od roku 1996 se jedná o první žádost o povolení horolezecké činnosti na území této přírodní památky.

Lze shrnout, že hlavními předměty ochrany předmětných přírodních památek jsou vedle lesního ekosystému a vzácných rostlin a živočichů zejména pískovcové skalní útvary, které jsou předmětem žádosti ČHS o povolení horolezecké činnosti. K těmto pískovcovým skalním útvarům Ministerstvo uvádí, že se jedná o zajímavé pískovcové geomorfologické útvary s řadou skalních forem vytvořených selektivním zvětráváním a odnosem pískovců (skalní římsy, dutiny, skalní výklenky, voštiny, pseudoškrapy, skalní brána, vzácně skalní mísy) s ukázkou mezo a mikroforem zvětrávání a odnosu povrchu pískovců. K zajímavostem patří i četné solné výkvěty, vápnité krusty a železité impregnace, vyvětrávající jako silné roury z povrchu pískovců. Pískovcové útvary na území předmětných přírodních památek jsou tvořeny velmi měkkým pískovcem a jsou tak velmi náchylné k poškození. V plánech péče o předmětné přírodní památky se nepředpokládá povolení horolezecké činnosti. Cílem péče o útvary neživé přírody je podle plánů péče zabránit poškození a oděru skalních útvarů s tím, že je třeba dbát na dodržování omezení horolezeckých aktivit.

K povaze skalních útvarů z hlediska horolezectví lze uvést, že v minulosti byly lezecky využívány. Z důvodu uzavření oblasti v 2. polovině 20. století byla lezecká činnost přerušena a skály upadly v zapomnění. Jedná se převážně o menší skalní objekty tvořené velmi měkkým pískovcem, z čehož vyplývá jejich nízká atraktivita a tím pádem malá návštěvnost v současnosti jako i předpokládaná malá návštěvnost v budoucnosti po případném vydání povolení k horolezecké činnosti. Skalní objekty na území PP Vranovské skály jsou podle informací z internetových stránek ČHS součástí lezecké oblasti Vranovské skály (jedná se o širší území než PP Vranovské skály), ve které se nachází celkem 13 lezeckých skalních objektů. Z toho tedy 10 skalních objektů je předmětem žádosti ČHS. Skalní objekty na území PP Divadlo a PP Široký kámen jsou podle informací z internetových stránek ČHS součástí lezecké oblasti Děvínské polesí – Hamr na Jezeře, ve které se nachází 35 lezeckých skalních objektů. Z toho tedy 6 skalních objektů na území PP Divadlo a 3 skalní objekty na území PP Široký kámen jsou předmětem žádosti ČHS. Z popisu lezeckých cest vyplývá, že jsou vedeny i přes nejcennější geologické fenomény. Např. na skalním objektu Švarcvaldská brána je vyznačeno 14 lezeckých cest. Lezecká cesta „Brankářská varianta“ popisuje výstup ručkováním nad otvorem skalní brány. Lezecká cesta „Není voda“ využívá k postupu pevné tmavé vrstvy pískovce ve tvaru trubek.

Ministerstvo na základě výše uvedeného dospělo k závěru, že plánovaná horolezecká činnost na území výše jmenovaných přírodních památek je činností v rozporu se zájmy ochrany přírodních skalních útvarů, pro jejichž ochranu byla vyhlášena tato území jako zvláště chráněná v kategorii přírodní památka. Povolení horolezecké činnosti by podle Ministerstva vedlo k nežádoucímu narušování skalních objektů (oděry, poškození skal) a to zejména vzhledem ke kvalitě pískovce, který je velmi měkký. Tím by docházelo k poškozování či ničení dochovaných ukázek geomorfologických forem pískovcového zvětrávání či jiných geologických zajímavostí, což je proti

zájmu na ochranu dochovaného stavu skalních útvarů. Ke kladnému stanovisku AOPK Ministerstvo uvádí, že podle tohoto stanoviska AOPK nepředpokládá významný negativní vliv na předměty ochrany přírodních památek, tedy ani na chráněné skalní útvary. AOPK nijak nezduvodnila, jak k takovému závěru dospěla. Ministerstvo se s ohledem na výše uvedené domnívá, že při zranitelnosti skalních útvarů (velmi měkký pískovec), při velikosti skalních útvarů (jedná se o menší skalní objekty) a při kumulaci různých ukázek forem zvětrávání či různých ukázek geologických zajímavostí není významný negativní vliv na chráněné skalní útvary vyloučen. Navíc cílem ochrany není jen vyloučit významný negativní vliv na skalní útvary, ale ochrana jejich dochovaného stavu. V situaci, kdy je území zatíženo dalšími aktivitami, které vedou ke zhoršování dochovaného stavu (zejména neukáznění turisté) není podle Ministerstva na místě povolovat další činnost, která udržení dochovaného stavu nezaručuje. K důvodům pro neudělení souhlasu pak svědčí i ochrana hnízdiště sokola stěhovavého na území přírodní památky Široký kámen. AOPK navrhuje pouze omezit horolezeckou činnost na období od 1. 7. do 31. 1. běžného roku, avšak na základě vyhodnocení i jiných výše uvedených aspektů považuje Ministerstvo za věcně správnější časově horolezeckou činnost neomezovat na část roku, ale k horolezecké činnosti souhlas neudělit.

K vyjádření obce Hamr na Jezeře Ministerstvo uvádí, že obavy z dalšího zhoršování dochovaného stavu předmětných přírodních památek a zejména chráněných skalních útvarů posoudilo jako oprávněné a při vydání rozhodnutí k tomu Ministerstvo dostatečně přihlédlo.

Ve vyjádření ČHS ke stanovisku obce Hamr na Jezeře ČHS uvádí, že v současnosti horolezecká činnost sporadicky probíhá i přes neexistenci příslušného povolení a že za vhodnější stav považuje povolení horolezecké činnosti se stanovením vymahatelných podmínek. Ministerstvo k tomu uvádí, že k uvedené nelegální horolezecké činnosti přispívají informace na oficiálních internetových stránkách ČHS. U skalních útvarů v PP Vranovské skály je uvedeno: „*Skály byly již v minulosti lezecky využívány, popisy se však nedochovaly. Lezecká činnost byla z důvodu uzavření oblasti v 2. polovině 20. století přerušena a skály upadly v zapomnění. **Nyní je celá oblast bez problémů přístupná.***“ Z takové informace tedy nijak nevyplývá, že v tomto území horolezecká činnost povolena není a členové ČHS se tak mohou nevědomě dopouštět porušování zákona. Ministerstvo upozorňuje ČHS, že v případě zjištění provádění horolezecké činnosti bez souhlasu orgánu ochrany přírody na území PP Vranovské skály by byl výše uvedený text na stránkách ČHS posuzován z hlediska zjištění pachatele či spolupachatele přestupkového jednání. Proto Ministerstvo doporučuje ČHS upravit text na internetových stránkách ČHS, aby bylo zřejmé, že horolezecká činnost na skalních objektech v PP Vranovské skály není povolena. Zavádějící informace jsou na stránkách ČHS uvedeny i u skalních objektů v PP Široký kámen. Zatímco u jednotlivých skalních objektů v PP Divadlo je umístěna červená značka, která znamená, že u těchto objektů není horolezecká činnost povolena, u skalních objektů v PP Široký kámen tato značka chybí, z čehož lze dovozovat, že zde žádné omezení neexistuje. Proto Ministerstvo doporučuje ČHS upravit text na internetových stránkách ČHS, aby bylo zřejmé, že horolezecká činnost na skalních objektech v PP Široký kámen není povolena. K názoru ČHS o nevhodnosti současného stavu s tím, že by byl vhodnější stav při povolení horolezecké činnosti za stanovených

podmínek, Ministerstvo uzavírá, že z hlediska chráněných zájmů vyhodnotilo Ministerstvo jako vhodnější stav, kdy horolezecká činnost povolena nebude. K polemice ČHS k dopadu povolené horolezecké činnosti na zvýšení návštěvnosti a k výhradám, že jiné negativní vlivy (pohybem turistů, motorkářů a čtyřkolkářů) nesouvisí s provozováním horolezectví, Ministerstvo uvádí, že vyhodnotilo zjištěné skutečnosti tak, že chráněné území je v současné době značně zatíženo řadou lidských aktivit, ať již povolených či nepovolených, což má dopad na zhoršování stavu předmětu ochrany (přírodních skalních útvarů). V této situaci je podle Ministerstva namíste spíše uvažovat o opatřeních k zamezení negativních vlivů než o povolení další činnosti, která povede k dalšímu narušení skalních útvarů. Takový postoj Ministerstva je plně v souladu se schválenými plány péče o předmětné přírodní památky.

Vzhledem k tomu, že Ministerstvo vyhodnotilo žádost ČHS o povolení horolezecké činnosti tak, že není na místě horolezeckou činnost povolit, není tedy ani důvodné povolit provádění značení horolezeckých terénů a údržbu horolezeckých zařízení včetně trvalých jisticích prostředků na území PP Divadlo a PP Široký kámen. Jak výše uvedeno, území PP Vranovské skály je součástí území evropsky významné lokality Ralsko. Vzhledem k tomu, že žádost nebyla vyřízena kladně, Ministerstvo nepovažovalo za důvodné zabývat se otázkou, zda žádané činnosti budou/nebudou mít významný vliv na předměty ochrany EVL Ralsko. Tomuto postupu svědčí i skutečnost, že žádost ČHS neobsahovala žádost o stanovisko podle § 45i zákona o vyloučení/nevyloučení významného vlivu plánované horolezecké činnosti na předmět ochrany či celistvost evropsky významné lokality.

Na základě výše uvedeného Ministerstvo rozhodlo, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ust. § 152 odst. 1 správního řádu podat rozklad. Rozklad lze podle ust. § 83 odst. 1 správního řádu podat ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, a to podáním u Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy V (na adrese 1. máje 858/26, 460 01 Liberec) v počtu vyhotovení podle § 82 odst. 2 správního řádu nebo v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem do elektronické podatelny Ministerstva životního prostředí nebo prostřednictvím datové schránky. O rozkladu rozhoduje ministr životního prostředí. Podaný rozklad má podle ust. § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek.

Ing. Milan Kubíček
ředitel odboru výkonu státní správy V
podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

Účastníci řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu:

Český horolezecký svaz, Nádražní 29/21, 150 00 Praha 5 – Smíchov (DS)

Účastníci řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu:

Vojenské lesy a statky ČR, divize Mimoň, Nádražní 115, 471 24 Mimoň (DS)

Účastníci řízení podle § 27 odst. 3 správního řádu:

Město Mimoň, Mírová 120, 471 24 Mimoň **(DS)**

Obec Hamr na Jezeře, Děvínská 1, 471 28 Hamr na Jezeře (DS)

Na vědomí:

AOPK ČR, RP Liberecko, U Jezu 10, 460 01 Liberec (DS)